

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

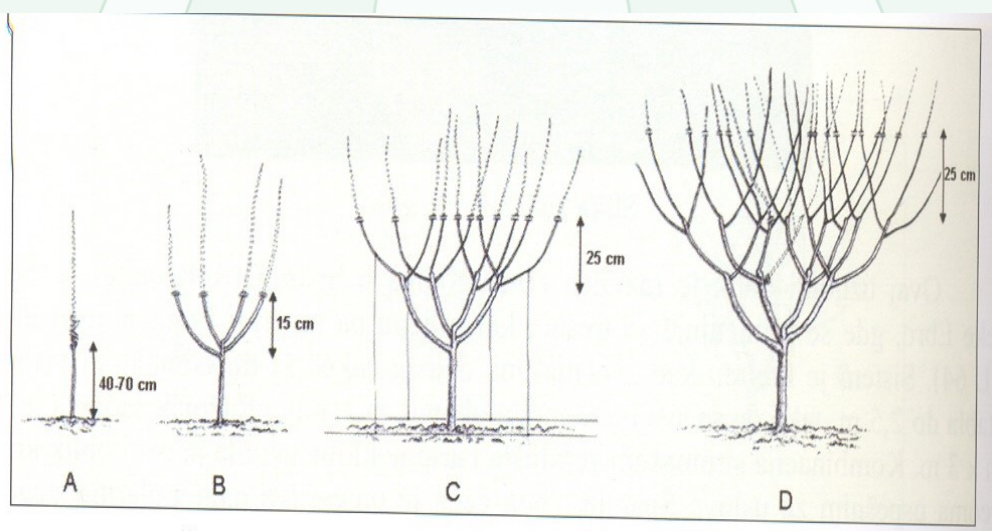
Španski grm – uzgojni oblik za trešnju i višnju

Ovaj uzgojni oblik se koristi za intenzivni uzgoj, naročito kod trešnje, gdje se sve operacije mogu obavljati sa zemlje. Ovo je modifikovana kotlasta kruna koja je veoma razgranata. Na njoj se nalazi veći broj skeletnih grana sa ciljem da se smanji bujnost same voćke.

Kod ovog uzgojnog oblika veliku prednost predstavlja to što se sve agrotehničke operacije a prvenstveno rezidba i berba mogu obavljati sa zemlje, jer je maksimalna visina voćke oko 3 metra. Otvorenost krošnje omogućava optimalnu osunčanost i provjetrenost, tako da se postiže veoma visok kvalitet plodova.

Formiranje ovog uzgojnog oblika zahtijeva višestruko prekraćivanje grana prilikom formiranja tako da voćke kasnije stupaju na rod, ali se na ovakav način formiranja doprinosi smanjenju bujnosti.

Posadjene sadnice se u proljeće prekraćuju na visinu od 40-70 cm, u zavisnosti na kojoj visini će se formirati prve skeletne grane, odnosno kolika će biti visina stabla. Iz ostavljenih pupoljaka odaberu se četiri mladara sa povoljnim rasporedom i uglom grananja. Kada dostignu porast od 50-60 cm. vrši se njihovo prekraćivanje na 15-20 cm. od stabla. Svi mladari se prekraćuju na istoj visini. Kod sorti koje imaju oštrij ugao grananja obavezno se mora vršiti razvodjenje grana kako bi zauzele otvoreniji položaj u odnosu na stablo.

Šematski prikazan način formiranja španskog grma

Tokom druge vegetacije, grane drugog reda prekraćuju se na 25-30 cm. od mjesta grananja, uz uslov da su u prethodnoj vegetaciji dostigle porast od 50-60 cm. Grane se kao i prve godine prekraćuju na istoj visini. Grane koje rastu ka unutrašnjosti krune i vrše zasjenu ili su isuviše bujne uklanjaju se do osnove, dok se grane koje izlaze iz krošnje povijaju pod otvorenijim uglom. Kada mladari iz prekraćenih grana drugog reda dostignu

dužinu od 50-60 cm. prekrate se na 25 cm, takodje na istoj visini. Sa prekraćivanjem grana trećeg reda vrši se i proredjivanje grana u cilju bolje osvjetljenosti krošnje. Bujne, uspravne grane (vodopije) se uklanjaju do osnove, dok horizontalne manje bujne grane ne treba orezivati jer će se na njima naredne godine formirati plodovi.

Tokom treće godine suviše bujne grane, vodopije ili one koje rastu u unutrašnjost krune se izbacuju iz osnove. U cilju bolje osunčanosti i osvjetljenosti, rezidba na ostavljenim granama se obavlja na bočni porast, a ukoliko je potrebno vrši se i povijanje grana trećeg reda. Tokom vegetacije u cilju obrastanja sekundarnih i tercijalnih grana vrši se njihovo pinciranje. Ovom mjerom se sprečava izduživanje grana i premještanje roda ka periferiji i završava formiranje uzgojnog oblika. Održavanje bujnosti pod kontrolom vrši se tako što se mladima ne dozvoljava dostizanje dužine veće od 60 cm. Mladari koji imaju dobar ugao grananja nakon dostizanja ove dužine se pinciraju, ukoliko je potrebno povijaju, dok se suvišni uklanjaju, vodeći računa da se obezbijedi optimalna osunčanost i provjetrenost krune.

Rezidba u punoj rodnosti se najčešće obavlja u toku ljeta, nakon berbe. Redovno se mora obnavljati i rodno drvo. Najrodnije je i najkvalitetnije plodove daje najmladje rodno drvo. Obnavljanje se vrši u četvorogodišnjem ciklusu, tako što se svake godine izbacuje tro i četvorogodišnje rodno drvo (otprilike 1/3 grana), tako da se za period od 4 godine obnovi rodno drvo kada se postupak ponavlja.

Da bi se smanjilo preveliko opterećenje rodnom i povećala krupnoća plodova, zelenom rezidbom ili u periodu mirovanja, zimskom rezidbom, vrši se stalno prekraćivanje izduženog rodnog drveta za 1/3 do 1/2, u zavisnosti od bujnosti sorte i rasporeda rodnih elemenata na rodnim granama i grančicama.

Grozdanić Rajko, dipl. inž. polj.

